

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 15.

V Ljubljani, v soboto 15. aprila 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije** in **oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**, Uradne ure od 9—12 ure dep. in od 2—4 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

„Gnojá Vam bomo navozili!“

Kaj li pomenja ta strašanska kanonada v „Narodu“, ki grmi na „Slovenski List“ in „Edinost“ zaradi dveh notic o napakah v „Narodnem Domu“ v Ljubljani? Štiri silno dolge članke nam je posvetil tisti „Narod“, ki je tolikokrat javno povedal, da se za „Slov. List“ ne zmeni in da ga čisto prezira. Kaj pa „Narod“ sedaj toliko srbi? Vzrok je ta, da je sedaj, pred volitvami, treba poskriti „plevel“.

Ves slovenski narod je prispeval za „Narodni Dom“ z izredno požrtvovalnostjo. Tudi naši somišljeniki so polagali desetake in stotake na „oltar domovine“ in v spomin na to imajo nekoliko delnic po policah. Idejo o „Krajcarski družbi“ je sprožil in pomagal oživotvoriti naš pristaš. Z vsem tem se pa mi ne bahamo, kakor se vedno baha s svojimi deli liberalna stranka. Ker protiliberalci o zaslugah za „Narodni Dom“ molčimo, ni čudo, da si je upal „Narod“ zapisati nastopne besede: „Da obstoja „Narodni Dom“, zahvaliti se je zgolj narodni (hoče reči: liberalni) stranki.“ Vsak Slovenec ve, da je to izzivajoča laž. Tudi Slovenci, ki nočejo biti sluge liberalne misli, so dajali za „Narodni Dom“ in bi še dajali, ako bi ne videli, da se ga tihotapsko hoče polastiti neka klika v svoje strankarske namene. Iz „Narodnega Doma“ hoče klika napraviti „Liberalni Dom“.

Ta namera se je pokazala že pri otvoritvi „Narodnega Doma“. Nočemo vrtati po rani, katero je vsekala ob otvoritvi liberalna „elita“ narodu, ko mu je zaprla duri. Krivica se je popravila z novo krivico. „Narodna elita“ se je zvezala v politiki z Nemškutarijo in tej gardi je otvorila našemu narodu posvečene prostore. Ko so duhovnikom kazali po stopnicah doli, je nemški gostilničar z drugimi Nemci šel po stopnicah gori. In ti Nemci se jemljejo tako zvesto v varstvo, da je baje neki dacar, ki je rekel, da ni prav, če gostilničar v „Narodnem Domu“ ne zna slovenski — izgubil deželno službo in prišel

z družino vred ob kruh. Da se nemškutari v „Narodnem Domu“, to je v naših očeh napaka, ki naj bi se odpravila, za napako pa tega ne smatra ona stranka, ki javno izpoveduje svoje „prepričanje, da se je narodno vprašanje preživelo“. Kdor je kupil za „Narodni Dom“ le jedno samo delnico, je več žrtvoval, kakor je nemški gostilničar do danes plačal najemnine od lepih narodnih prostorov. A vender liberalna klika narodnjake blati, Nemce pa brani. Mi ostanemo pri trditvi, da to postopanje ni pravo, ker vemo, da „Narodnega Doma“ pred konkurzom ne bodo rešili Nemci nikdar.

Konkurz tedaj preti, kakor poroča „Narod“, „Narodnemu Domu“, kateri ima pri „Mestni hranilnici“ blizo 100.000 gld. dolga. Ta je huda! Namesto pa, da bi gospodarji „Nar. Doma“ opustili strankarstvo in ustvarili razmere, da bi skupni narod pomagal poplačati ta dolg in mogel dobiti v svoji hiši mirno zavetišče, pa iščejo sedaj krivca, na katerega bi zvalili odgovornost za katastrofo, katero povzročujejo sami. Poznamo te muhe, a grde so, ker jih poraja največja zlobnost in enako neumnost. Toda o tem molčimo.

Jasen je namen klike, da „Narodni Dom“ postane „Liberalni Dom“, ali pa naj ga vzame vrag. Tudi zadnja dobro obiskana Prešernova veselica, za katero so se žrtvovale ljubljanske neliberalne dame od družbe sv. Cirila in Metoda, in na katero so se vabili krščanski Slovenci po mestih in vaseh, ni bila prosta te tendence. Dame so sedaj, ko so dovršile svoje delo, izvedle iz „Naroda“, da je prav za prav njihov trud veljal Prešernovi neporočeni „ljubici“. Za ono žensko — da bi se bile toliko trudile gospe in gospice ljubljanske, to podtikati krščanskomoralnim damam, je brezstidno. Ta liberalna netačnost je dobila izraz tudi v velikem pepelnjaku, s katerim se je predstavljala na veselici nestrpnost pok. kranjskega dekana Dagarina. Le čudo, da liberalnim mladičem ni prišlo na misel, postaviti v drugi kot vrečo z napisom:

„Knežji stotaki za opolzlo Cankarjevo muzo“. To bi bilo plačilo za trud krščanskim damam, ako bi se bil na veselici z njihovo pomočjo sramotil idealno-blagi vladika dr. Jeglič! A plačilo so prejele drugače.

„Sluga liberalne misli“ se kar naravnost ni mogel vzdržati, da bi ne bil surovo napadel na veselici ljubljanskih „klerikalnih“ dam. Ko je bil dobil pod kapo nekoliko steklenic šampanjca, je razkril svetu umazanost, narodno hinavstvo in lažljivo požrtvovalnost „Narodove klike“. Ženske nočejo politikovati, in kar store za narod, store iz plemenitega, nepolitičnega namena. Nobena izmed dam, ki so tako pridno delale za veselico, ni liberalka, pa tudi nobena noče, da bi jo kdo psoval na takem mestu s klerikalko. Dr. Tavčar pa na omenjeni veselici ni iskal samo „Svedercev“ in oponašal ljudij, kako pijo v konsumnih društvih, ampak vršil se je tudi med njim in gospodično Dermastijevo, prodajalko v paviljonu šentpeterske podružnice, ta-le dialog:

Dr. Tavčar: „Vi ste doli iz Udmata in se pustite od farjev voditi. Vi ste klerikalci!“

Ona: „Dá, in sicer strogi klerikalci!“

On: „Zato pa, ker ste strogi klerikalci, se Vam bode Udmatčanom vzela električna luč, cevij vam ne bomo napravili za odtok vode, gnoja vam bomo navozili na ceste in nalagali vam bomo vedno večja bremena.“

Ona: „Udmatčani smo pa že toliko zavedni, da se bomo o pravem času otresli tega bremena.“

Ko je dr. Tavčar odkuril dalje, prišel je zastopnik narodne „elite“ dr. Matija Hudnik, ki je nadlegoval prodajalke z nedostojnimi izrazi in končal tako-le: „Dekle, ki je 17 let staro in še ni vsega poskusilo, je malo prida.“

Tako se godi slovenskemu narodu, ki pozablja vsa žaljenja in dere v „Narodni Dom“ iz najboljšega namena, pa potem mora v zahvalo

Pismo izpred rotovža.

„Ivan Hribar, Bürgermeister von Laibach“ ... Ta vizitka je ležala na moji mizi. Vedel sem, kaj pomenja. Vsako leto v aprilu jo dobim. Časih je slovenska, časih nemška, kakor piše veter in kogar se župan bolj boji. Vedel sem, da moram na magistrat, in sicer na magistrat radi volitev, občinskih volitev. Pa sem vzel pot pod noge in prišel na magistrat s svojo lepo črno brado. Pred uhom na magistrat srečal sem dva svetnika, na stopnjicah štiri, pred županovo sobo pa šest. Na vsak četrť kile deset svetnikov, sem si mislil, in vstopil sem.

Tam v predsobi je sedel županov Zancek, sluga in prvi zaupnik našega mesta.

„Kaj pa cte?“ se je oglasil.

„Župana iščem“.

„Gdo pa ste?“ Še ozrl se ni. Mirno je mazal s črnolom po pooblastilih. ...

„Z županom bi rad govoril.“

Vstal je. „Z županom? Kar meni povejte, kaj cte, sej je vse glih. Če ne, ne bo nc.“

Iz sobe se je v tem hipu začul glas županov, ko je neki deputaciji ponujal mestne cigare.

Jaz sem pogledal Zanca. „Gospod Zancek“, sem dejal, „župana sem prišel prosit za drlaubnost, če smem obriti svojo črno brado.“

Potem sem se naglo obrnil in šel, ker sem se uveril, da bo Zancek najcenejši župan, in da je treba njega voliti namesto Ivana Hribarja. Zancek je vse na magistratu, zato naj bo tudi župan! Dolgih govorov potem sicer ne bode slišalo naše mesto, a če Zancek sedaj misli za dva, mislil bode tudi sam zase, in kakor vem, bode prvo njegovo delo strogi ukaz: „Noben bik se odslej ne sme zaletavati v mestno elektriko.“

Župana torej imamo! Kdo bode podžupan? Modrejši ne sme biti, nego je bil sedanji, sicer nam klerikalci očitajo nedoslednost. Poznati mora vse klubove sklepe, dosleden mora biti, kakor smo mi, in za nas mora skrbeti. Odprava „šrang“, vsaj za mestne odbornike, mora biti njegov program. Iz kluba smo ga vrgli, kaj je bolj naravno, da ga sprejmemo sedaj nazaj. Stranka smo časti, poštenosti in kar je glavno, on je Pepe in takega podžupana potrebujemo. On veliko ve: „Če me ne bodo postavili, bodem še kaj družega povedal.“ Tako je dejal, tako

govoril javno! Ponižen je: „Jedna hvala, če me volijo, deset, če me ne!“ „Priatelj“ je krojačev in čevljarjev pred volitvami. Ob prvi svoji kandidaturi jih je pridobival s tem, da je hodil dva dni pred volitvijo od delavnice do delavnice naročevat čevlje in haveloke, prvo uro po izvolitvi napravil je zopet isto pot, da odpove svoje preobite naročbe. Magistratne vožnje ima — ne smemo se mu torej zameriti, in pa doktorju s Studenca je pisal, da moramo biti zanj. Ako bi ga ne postavili, bi bil voz za „šup“ v veliki nevarnosti, kakor zadnjič pred južnim kolodvorom. Sedaj stoji ta voz na dvorišču izpostavljen dežju in snegu, naposled ga nam postavi na cesto. Kdo bi bil torej boljši podžupan? Od „šuparja“ do „šrangarja“ vse pozna, drugi pa njega še bolj. Mi ga kandidujemo, ker lepših v svojih vrstah nimamo več. Dr. Tavčar je sicer nekoč pravil, da mu je žal, kolikor ima las na glavi, da smo Pepeta kdaj kandidovali, pa to je bilo takrat, ko sta imela dr. Tavčar in narodna stranka še vse lase. Sedaj ga pa nujno potrebujemo, ker gnoj v Udmat ne bo znal nobeden tako voziti, nego on. Vsak je pri svojem delu najboljši! Zancek in Pepe bodita prva moža mej

požirati surovosti, kakoršne se čujejo le med pijanci po beznicah!

Tako govorjenje ni več plevel, to je gnoj. Ako imajo na ljubljanskem magistratu kaj dosti takega blaga, naj ga navozijo na Breg, ne pa v Udmat.

Izvirni dopisi.

Iz Kranja, 8. aprila. Z velikim veseljem in zanimanjem smo pozdravili poziv „Slov. Naroda“ na shod trgovcev in obrtnikov, ki se je vršil dne 6. t. m. v Ljubljani. Odzvali smo se temu povabilu s tem, da se nas je precejšnje število tukajšnjih trgovcev in obrtnikov udeležilo shoda. Kateremu pravemu rodoljubu ni na tem, da se povzdigne do sedaj ravno od napredno-narodne stranke ignorirani stan trgovcev in obrtnikov? Hvaležni smo ji, da se nas je spomnila in se nas oklenila, akoravno malo pozno, v svoje napredno-narodno srce.

Navdušenost naša se je pa precej ohladila, ko smo pri shodu poslušali različne nasvete in sklenjene resolucije. Ker govori niso bili spontani, — prišli niso naravnost iz srca — vsled tega tudi ne prepričevalni, ampak vršili so se vsi po nekaki šabloni. Napravili so utis, kakor bi se bila vršila že poprej kaka generalna skušnja, kjer je bila že vsakemu govorniku podeljena uloga, kdaj ima govoriti in kako. Iznenadil nas je nasvet, naj se izvoli začasni odbor tako, da bo 8 članov stalno bivaajočih v Ljubljani, drugih 6 pa po deželi. Če hoče Ljubljana sama odločevati, zakaj nas vabite na shode? Ker ima društvo sedež v Ljubljani, se teh 8 članov vedno lahko udeleži sej, mej tem ko od ostalih 6, ki so razkropljeni po deželi, večkrat kdo odpade. Ljubljanskim trgovcem konsumna društva ne delajo toliko škode, kakor zunaj, in ravno trgovci z dežele ne bodo imeli nič odločevati. Želeti bi bilo, da se v odbor volijo možje, ki so zares izvežbani trgovci ali pa obrtniki. Od zastopnika našega mesta se ravno tega ne more trditi. Ni se oziralo na to, da se dobi uglednega, zmožnega trgovca za zastopnika, ampak gledalo se je, da je le odločen pristaš gotove stranke. Tak odbornik ne more zastopati naših koristij; on bode poznal le težnje, katere mu bode stranka narekovala. Ali res starodavno naše mesto ne premore boljšega trgovca, kakor je ta zaprašeni jurist?*)

Vse to nas vodi do sklepa, da gospodi v Ljubljani ni toliko na srcu blagostanje trgovcev in obrtnikov na deželi, kakor pa to, da si dobi — pristašev za državno- in deželnozborske volitve. Upor zoper konsumna društva naj bodo nekake limanice, s tem naj bi si pridobili glasove trgovcev in obrtnikov na deželi. Te limanice so preveč očite, zato ne verujemo, da bi obsedelo dosti ptičev.

*) Potolazite se, trgovci v Kranju, saj so ljubljanski trgovci dobili za zastopnika celo — Malovrha. — Opomba uredništva.

nami, pa ne bode nikoli več potresa v Ljubljani, ker se bode teh dveh mož zbal še potres.

V tem oziru je torej jasnost mej nami in mej „Slovenskim Listom“! Zato v današnji številki nikar ne priobčite ničesar o dr. Kanonovem nastopu v „Nar. Domu“, ker so občinske volitve pred durmi in bi avskultant Dev naposled še jedenkrat moral iti v Udmat agitovat zanj, čeprav ga je sedaj tega dela sram. Prav za prav nima dopoldne ta politični rešitelj „Glasbene Matice“ na sodnji nič opraviti, zato lahko agituje, vsaj tudi mestni sluge med uradnimi urami lahko agitujejo, kadar nimajo nič opraviti. V „Narodnem Domu“ smo pač pri „Prešernovi slavnosti“ prav po nedolžnem pokazali, kako si je mislil dr. Tavčar v svojem govoru konsumna društva. Da se pa iz somišljenikov „Slovenskega Lista“, iz klerikalcev in ljubljanskega meščanstva sploh lahko malo ponorčujemo, je pa čisto umevno, zakaj pa še vedno silijo v „Narodni Dom“, ko smo jih že tolikokrat ven vrgli?

Gospod urednik! Kakor vidite, se mi živahno gibljemo. Vse je naše, zakaj si torej snujete gospodarske zadrage? Naša je kmetijska družba, če je tudi pri njej klerikalna večina, in

Davno je bil že umesten sklep, da se ustanovi slovenska trgovska in obrtniška banka in slovenska trgovska šola. Škoda le, da so jih šele konsumna društva privedla do tega spoznanja.

Ljubljanska večina (odbornikov) naj bi gotovo najprvo na to delala, da odpravi v svojem mestu živahno nemško konkurenco. Dokler se ji to ne posreči, nimamo zaupanja v nje lepe besede, da nam odpravi konsumna društva na deželi.

Iz Idrije, 12. aprila. Ker se že toliko govori in piše o „shodu trgovcev in obrtnikov“ v Ljubljani in ker liberalci že toliko premlevajo, kako pogubna so konsumna društva, poročam Vam, kakšni trgovci in obrtniki so se iz Idrije udeležili tega „važnega“ shoda. Prvi govornik je bil „slavni“ idrijski župan Drag. Lapajne, kateri sedaj pač trži v Idriji s čipkami, a je postal trgovec le radi tega, ker mu učenje na vseučilišču ni posebno dišalo. Govoril je mnogo ta naš županček na imenovanem shodu o starotrškem konsumnem društvu, katerega znabiti še nikoli videl ni, poleg tega pa je previdno molčal o konsumnem društvu socijalnih demokratov v Idriji, katerega ima vedno pred nosom. Seveda pri njem velja načelo: „Udrihaj po klerikalcih, kolikor moreš, pazi pa, da se ne zameriš svojim rdečim bratcem!“ Sicer bi pa o veliki ljubezni našega župana soc. dem. kons. društvu lahko še marsikatero rekli. Na imenovani shod je šel dalje tudi tukajšnji strojar Rupnik. Čujte in strmite! Ta mož ima tako malo razsodnosti, da je šel v Ljubljano zborovat proti konsumnim društvom, ko on baje sam usnjarsko blago dobro prodaja idrijskemu socijalno-demokratičnemu konsumnemu društvu. Ali se ni ta človek s pametjo skregal? Zagonetka mi je tudi, v koliko konsumna društva škodujejo dimnikarjem in brivcem. Škodujejo jim gotovo, ker sicer bi naš dimnikar Makovič in brivec Šinkovec gotovo ne bila šla na shod, v boj proti konsumentom. Prav tako škodujejo društva tudi „penzionistom“, kajti tudi te je zastopal na imenovanem shodu tukajšnji „penzionist“ Korbar. Sicer še nisem čul, da bi bila konsumna društva že kaj škodovala kovačem in mizarjem, a temu mora gotovo tako biti, ker sta šla na shod trgovcev in obrtnikov tudi mizar Tratnik in kovač Treven. In pametnih kalinov, ki so se vjeli na limanice dr. Tavčarja, gotovo tudi iz drugih krajev ni manjkalo. Šlo se je pač le v boj proti klerikalcem — služabnikom krščanske misli.

Z Morave. —K.— Brno, početkom aprila. — Ni dolgo še tega, kar je izdala „trgovska in obrtniška zbornica mesta Brna“ svoje obligatno letno poročilo*). Zanimivo je. Iz „občega pregleda“ vidimo, da je stanje trgovsko in obrtniško čim daljše slabše. Bilanca pada vsako leto. Vzrok tega je največ politično-

*) Prosim Vas gosp. urednik, da mi pošljete letno poročilo trgovske zbornice v Ljubljani, ako ga je izdala. Prosim! Opomba piščeva. — Odgovor uredništva: Ga počasi pripravljaja.

to je res! Mi imamo veliko zaslug: „Poleg narodnih in političnih bojov ni narodna stranka nikdar pozabila na narodnogospodarske zadeve in jim je vedno posvečevala vso skrb, četudi je pri tem postopala previdno in po treznem prevdanku“ . . . „Kdo je osnoval največje in najlepše procvitajoče denarne zavode v naši deželi? Vsi ti zavodi so v narodnih rokah“ . . . „Bile so osnovane lepo razvijajoče se mlekarske zadrage, za katere so klerikalci storili bore malo ali celo nič“.

Citatov o naši delavnosti je dovolj. Ali je čudo, da so se nas notranjski trgovci oklenili? Ker smo se vsi pravi prvaki „Narodovi“ kandidovali v odbor novega „Trgovskega društva“, moramo imeti tudi načelstvo popolnoma v rokah, ker le tako bomo mogli v „Trgovskem društvu“ vspešno trgovati s politikom. Zato prosim uredništvo „Slov. Lista“, da priporoča to le kandidatno listo: dr. Ivan Tavčar, predsednik, dr. Kušar, tajnik, Miroslav Malovrh, blagajnik. Na ta način bodeta politika in blagajna v našem društvu popolnoma v redu.

Žurnalista Sraka.

gospodarski odnošaj naš z Ogersko. Zbornica upa, da bo sedaj, ko se je vendarle vlada začela malo bolj brigati za razvoj trgovine in obrta, malo boljše. Pogodba z Japonsko ni slabega pomena. V oddelku, kateri govori o brnski tekstilni industriji, se vidi, da celo ta grana industrije ne napreduje. Od leta 1896. do sedaj se je napravilo samo 61 novih tkalnih strojev; število tekstilnih delavcev je pa od leta 1895., ko jih je bilo 17.933, padlo za 1713; delavska mezda je pa znašala leta 1895. 5.210.558 gld., leta 1898. pa 571.883 gld. manje. Trgovina z Ogersko slabi. Export v Srbijo in Belgarijo je padel, v Turčijo pa se malo poboljšal. V Egipt se je odpeljalo vrlo malo, v Švico, Italijo, Holandijo istotako. V Rusijo se je vozila samo najboljša volna, katera se je tudi, ne gledé na grozno colnino, dobro prodala. S Francijo je kupčija skoro vedno jednaka. Izvoz v prekmorske kraje, v Severno Ameriko, v Brazilijo, v južno Afriko in Avstralijo, je narasel, z vzhodno Indijo se pa porušil tako, da ni upa, da se popravi.

Brno je važna postojanka avstrijske trgovine in obrti. Tovarna se vrsti pri tovarni. Mej industrijo prevlada tekstilna, no, pa tudi ostale grane so častno zastopane. Razume se, da je v Brnu mnogo Židov, kajti trgovina in Žid to sta v našem veku še vedno dve stvari, kateri baje ne moreta vsaka posebej živeti. Vodovod je zelo slab; dnevno prinaša 122.000 hektolitrov vode, ali ne zadostuje. Mej merodajnimi krogi se že delajo načrti za nov vodovod, ki bo poleg tega, da bo močnejši, i prinašal dobro vodo, kar ni malega pomena za higijeno mesta.

Brno ima značaj precej „orientalni“. Magistrat se malo briga za zunanje lice mesta. Če par dnij dežuje, je na ulicah toliko blata, da se težko izkoplješ iz njega . . . no, pa Ritter von Vieser nima časa, da bi mislil na take malenkosti. Njemu belijo glavo drugačne skrbi! N. pr. Rudolfská ulica je običajno šetališče Čehov, le-ti so pa za „red in mir“ sehr gefährliche Leute! In g. Ritter so izdali lanskega leta ukaz, da se ne sme pet Čehov skupaj po ti ulici šetati!! Po Fran-Josipovi se pa sme 50 Nemcev skupaj, samo, če hočejo. Kaj hočemo, in Oesterreich ist . . . In policija brnenska: Dr. Stranský je sicer v V. seji dež. zbora zahteval, da se podžavi. Mislim, da to ni baš nikak lek!

Dijaško življenje v Brnu ni živahno. Akademski spolek „Zora“, pribežališče čeških tehnikov v Brnu le životari. Starejši členi imajo „s samim seboj“ dosti opraviti, mlajši so pa premalo energični. Mizerija cela se je videla na prošlem jounfixu, kjer naj bi bil razgovor „O nerovnem postavení muže, a ženy v manzelství za nynejší doby“. No, menda pa bo baš ta večer nekak začetek novega življenja „Zore“. — Ruski krožek je imel že celo vrsto večerov. Društvo čeških tehnikov pa ima skoro vsako drugo soboto poučna predavanja o elektriki, mehaniki itd. Najboljše pa deluje društvo „Vesna“. „Vesna“ je damsko društvo; nanj se bomo ozrli v bodoče.

Politiški pregled.

Avstrijska vlada je razpustila štiri nemško-nacionalna društva na Dunaju. Kazala so preočito velikonemške roge. Dalje je vlada izdala tajni ukaz, s katerim naznanja, da bi prestop uradnikov h protestantizmu smatrala za provokacijo in bi morala vsled tega proti dotičnim postopati.

Nemška opozicija. Dne 9. t. m. je bila na Dunaju konferenca zastopnikov peterih nemških opozicijskih strank. O zahtevah kranjskih Nemcev je poročal dr. Tavčarjev politični prijatelj baron Schwegel. Sklepi so ostali tajni. Nekateri zaupniki so sicer hoteli, da se sklepi priobčijo, a ostali so se zbalii vlade, da bi jim prehitro ne ustregla in bi jim tako vzela iz rok agitacijsko orodje. Čuje se, da so štajarski zastopniki zahtevali proglašenje nemškega državnega jezika. Izvolil se je pododsek, ki bode o predlogih razpravljaj. Wolf in Schönerer sta proti tem konferencam.

Izvrševalnega odbora desnice seja je preložena. Vršila se bode, ko zaključijo deželni zbori svoja zasedanja. Da se je seja odložila, storila se je zopet usluga vladi.

Deželni glavari goriški je vlada imenovala italijanskega vodjo dr. Pajerja. Kakor dokazuje ta vladin dar slovenski deželi goriški, so slovenski poslanci v vladi večini le radi tega, da branijo s svojimi glasovi obstanek vlade pred hrumenjem velikonemškega viharja Dobrote, ki jih za to dobivajo, so pa take, da bi jih dobili tudi od Wolfovega ministerstva. Slovenski poslanci — mislite!

Laški irridenti se je poklonil na mejnarodnem časnikarskem shodu laški kralj Humbert. Bil je posebno ljubezniv z urednikom tržaškega dnevnika „Il Piccolo“, katerega je izpraševal o razmerah v Trstu in o ondotnem narodnem boju ter mu pri tem stiskal roko. Menda je ta velika naklonjenost laškega kralja avstrijskemu Trstu vzbudila mladeniče v Rimu, da so si zasnovali društvo na pomoč Trstu.

Ruska vlada zahteva od Turčije, da ji izplača ves zaostali dolg, katerega ima od nje tirjati Rusija po zadnji rusko-turški vojski. Turčija ne bode mogla plačati in bode skoro gotovo Rusiji dala kake druge udobnosti.

V Rumuniji so se pojavili 9. t. m. veliki nemiri o priliki zborovanj opozicije in vladine stranke. Opozicija je dobila javno mnenje zase vsled neke brošure, o kateri sodijo, da jo je spisal ogerski ministerski predsednik Banffy, in ki je skrajno žaljiva za Rumunce. Ministerstvo je moralo odstopiti, ker javno mnenje trdi, da je rumunski ministerski predsednik v zvezi s to brošuro. Pri izgrelih je moralo posredovati vojaštvo.

Na Samoi se nemiri še niso plegli. Vrhovno oblast nad otoki bode določila posebna komisija, kateri bode nalog, poravnati tudi ostale diference med vlastmi. Angleška dolži vseh zmešnjav nemškega konzula, vsled tega vlada precejšnje razburjenje v Berlinu.

Domače novice.

Osebnosti. Gospod Gregor Bartol, c. kr. poštni oficijal v Trstu, se je poročil z gdčno. Márico Nadliškovo, slovensko pisateljico in urednico „Slovenke“. — Notar g. Kocbek je prestavljen iz Marnberga v Konjice. Ta blagi rodoljub je veliko pripomogel, da je družba sv. „Cirila in Metoda“ kupila grajščino na Muti. — Deželni odbor kranjski imenoval je dr. R. Weibela sekundarijem v tukajšnji bolnišnici. — Okrajni zdravnik v Metliki dr. Peter Košenina je imenovan okrajnim zdravnikom za drugi ljubljanski zdravstveni okraj. — Blagajnik plačilnega urada v Gradcu Anton Reich je imenovan načelnikom c. kr. plačilnega urada v Ljubljani. — Umrl je 11. t. m. g. Maks Veja, župnik v Bukovšici na Gorenjskem.

Občinske volitve v Ljubljani. Neznosne razmere, katere je ljubljanski občinski svet s svojim pretiranim modernizovanjem Ljubljane naložil ljubljanskim davkoplačevalcem, uzrok so boju, ki se bode vršil prihodnje dni zato, da se spravi v obč. svet vsaj nekaj mož, ki se bodo izven kluba mogli prosto gibati in izvrševati vedno zdravo kritiko večinoma jako malo premišljenih sklepov naših mestnih očetov. Taka opozicija bode le na korist mestu in davkoplačevalcem. Lepa četa davkoplačevalcev združila se je brez razlike stranke v volilni odbor, katerega naloga bode, ne mirovati prej, predno ne pridobi vestna kritika prostora v mestni dvorani. Stranka, ki smatra občinski svet ljubljanski za svojo domeno, smeši v „Slov. Narodu“ to prizadevanje. Naj mečejo okolu sebe s psovkami, ljudstvo se bode organizovalo preko psovk narodnih korifej! V raznih krajih mesta vrše se volilni shodi. Prvi shod je bil preteklo nedeljo dopoldne v dvorani „Katoliškega Doma“. Bilo je navzočih nad 150 volilcev. Gosp. Kregar slikal je poljudno gospodarske razmere našega mesta. Jeden glavnih brig opozicije bode; zahtevati varčno gospodarstvo, spremembo, ali vsaj milejšo uporabo stavbenega reda, volitev po okrajih, razširjenje volilne pravice. Poslanec dr. Krek je dejal, da nas k udeležitvi občinskih volitev silita gospodarstvo in narodni moment. Treba je zdravega socialnega dela na mestnem magistratu. Ljubljana postaja lepa, a njeni prebivalci revni. Ljub-

ljana se razvijaj tako, kakor se gospodarski razvijajo nje prebivalci, a ne narobe. Sami si moramo gospodarski pomagati, ne pa delati s tem, da se kliče tuj kapital v deželo. Krepko na delo, služimo stvari, a ne bodimo mameluki v službi jedne osebe! Zborovalci so izrazili željo, da bi kandidaturi prevzela dr. Krek in Kregar. Volilni odbor je vzel to željo na znanje. Kandidatje se skoro razglase. — V nedeljo popoldne je bil shod v Udmatu, kjer so se Udmačani vrlo organizovali. Treba je od strani Udmačanov res krepkega odpora, da jim dr. Tavčar ne navozi gnoja na ceste, kakor je obljuboval zadnjič v „Narodnem Domu“. Na shodu so govorili Kregar, Fr. Brškovar, dr. Krek. Shodi se nadaljujejo.

Pozor, volilci tretjega razreda! V ponedeljek 24. aprila stopite na volišče. Volilni upravičenci od črke A do črke L volijo v telovadnici I. mestne deške petrazrednice v Komenskega ulicah, upravičenci od črke M do Ž v telovadnici II. mestne deške petrazrednice na Zojzovi cesti. Volilne ure so od 8. do 12. ure dopoldne.

Vseslovenska delavska slavnost. Svojo udeležbo je do danes naznanilo 30 društev. Prosimo še vsa ostala društva, naj nemudoma prijavijo svojo udeležbo. Za sedaj zadostuje, če samo izjavijo, da pridejo. Število udeležencev, čas prihoda in druge potrebne podatke prosili bomo pozneje. Pripravljalni odbor.

O kranjskem deželnem šolskem svetu piše „Popotnik“: „Pri našem c. kr. dež. šolskem svetu, kakor tudi pri c. kr. okrajnih šolskih svetih, še do danes ne poznajo paragrafa enako pravnosti. Gospoduje edino zveličavna nemščina. Dopisi, pa prav vsi, na šolska vodstva so le nemška. Čudno, gospoda se jezi, ker po drugih deželah zatirajo slovenščino, doma jim pa nemško klasje zori. Tu je Agijev hlev, tega je treba dobro očediti.“

Te Deum. Ljubljanski knezoškof je naročil v smislu dogovora avstrijskih škofov, da se jutri po vseh župnih cerkvah zapoje zahvalna pesem v zahvalo za ozdravljenje papeža, 90 let starega Leona XIII.

Uradne ure davčnih uradov so po nalogu finančnega ministra Kaizla: Ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne. Ob praznikih od 8. do 12. ure dopoldne. Ob nedeljah ne bo uradnih ur. Te premembe se bodo občinstvu naznanile tudi potom lepakov.

Podpora nemškemu gledališču v Ljubljani obsoja tudi „der Sülen“, glasilo slovenskih državnih poslancev, kateremu nihče ne more očitati „klerikalnosti“. Dr. Ferjančič naj tudi v „Narodu“ da lekcije dr. Tavčarju.

Ravnateljstva svoboda. V obrtno strokovno šolo je upeljal ravnatelj Ivan Šubic tu li obrt pobiranja pooblastil za občinske volitve ljubljanske. Doslej nismo vedeli, da liberalnost naprednjakov napravlja pritisk tudi v zavodih, kjer bi politična agitacija morala biti strogo izključena. Gosp. ravnatelj Šubic pa dobiva pooblastila od strokovnih učiteljic ter s tem izrablja svoj ravnateljski vpliv. Čast taki liberalnosti, želeli bi jo dobiti tudi drugi!

Kje ga dobe? Slovenci v Trstu bi tudi radi sezidali si kdaj „Narodni Dom“. Kam pojdejo pa po slovenskega restavraterja, ko niti Ljubljančani na vsem Slovenskem niso mogli najti gostilničarja Slovenca — za svoj „dom“?

Ustanovitev zavavovalnice za starost bode v deželnem zboru kranjskem skoro prišla v odločilni razgovor. Ideja je bila sprožena leta 1897. Pravila je izdelal profesor dunajskega vseučilišča dr. Gegenbauer, ki je v sredo dopoldne o nameravani zavarovalnici predaval na starem strelišču. Izmej navzočih veččakov se je iz lahko umevnih razlogov deloma protivil samo zastopnik banke „Slavije“ Ivan Hribar.

Veselici na korist Prešernovemu spomeniku našega narodnega ženstva v „Narodnem Domu“ v Ljubljani, imeli ste lep finančni uspeh. Veselici sta bili jasni dokaz, kaj deseže požrtvalnost slovenskega ženstva. Prebitka je okoli 1300 gld Zgornji prostori „Narodnega Doma“ so bili krasno dekorirani. Pri glavnem vhodu prodajale so gospice smodke in dopisnice s Prešer-

novo sliko. Da se ni ljubeznivih poštaric pogrešalo, je samo ob sebi umevno; tekale so neumorno sem ter tja in raznašale dopisnice. Na levi strani velike čitalniške dvorane je imela buffet Št. Jakobsko-Trnovska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda pod vodstvom gospe Supančičeve in gospe dr. Kušarjeve. Poleg bila je prodajalnica delikates, pod vodstvom gospe Naglasove; točila so se tu vina v buteljkah in šampanjec. Prekrasen je bil v kitajskem žanru sestavljeni, čarobno razsvetljeni paviljon Št. Peterske podružnice. Tu so ponujale v pristno kitajska rožasta krila oblečene krasotice kavo, čaj, žganje, pečivo in kitajsko galanterijsko drobnjavo. Paviljon je vodila gospa predsednica podružnice dr. Šlajmerjeva. Na desni strani je bil prvi paviljon „Gospodinske šole“ in ženskega telovadnega kluba. Prodajale so tu gospice cvetlice, šopke s Prešernovo sliko in slaščice. Paviljon je bil jako okrašen. Poleg tega paviljona je bila razstava srednje mestne podružnice pod vodstvom gospe dr. Tavčarjeve in dr. Hudnikove. Razstavljene so bile tu razne slike. Videli smo avtomat za pivo in več družih zanimivih stvari. Veseličin program se je začel vršiti ob 1/2 9. uri. Načrte za dekoracijo in paviljone sta napravila gg. Ciuha in Koch. Ko se je zastor odgrnil, se je zagledal doprsni Prešernov kip, ob podnožju je klečal krasen genij, ki je nudil pesniku palmovo vejico. Prešerna predstavljaj je gosp. Ineman, genija pa gspč. Vencajzova. Z dolgo trajajčim ploskanjem pozdravilo je občinstvo prekrasno sliko. Matični mešani zbor je zapel na to troje narodnih pesmij, na kar je sledil šesterospjev iz Smetanove „Prodane neveste“. Igra „Moj pokojni“ igrala se je dobro. Opereta „Mladi doktor“ vspela je popolnoma. Tragedija „Karakala“ vzbudila je mnogo smeha. Igralcem izražalo je občinstvo z dolgotrajnim ploskanjem priznanje. — Drugi večer (v torek) ni bil tako obiskan kot prvi, a vender je bil povoljen. Na vzporedu je bila živa podoba Prešern, opereta „Mladi doktor“, tragedija „Karakala“ in šesterospjev iz Smetanove „Prodane neveste“ Občinstvo izražalo je pri vsaki točki toplo pohvalo. Živel našo ženstvo!

Prešernova veselica je, kakor se iz našega poročila razvidi, sijajno vspela. To je bilo mogoče le s skupnim sodelovanjem vseh ljubljanskih slojev. Da bi bila znana „frakarija“ sama v „Narodnem Domu“, bi bil dohodek veselice pač minimalen. Da „Narodovci“ celo tako veselico hočejo izrabljati v svoje strankarske namene, obžalujemo. Naj pa pride tako daleč, da ljubljanski Slovenci za narodne namene ne bomo mogli prirejati skupnih veselj! „Narod“ piše: „Mimogrede omenjam, da se nam je Röntgen, ki je izvrševal hipno, s pomočjo elektrike slike obrazov, src in duš razstavnih posetnikov, britko pritožil, ker ga je posečal zgolj narodni „plevel“, ter da mej vso ogromno množico ni mogel zaslediti niti jednega „Slov. Listovca“, kateremu bi bil mogel s svojimi žarki preiskati rodo in domoljubno srce. Dejal nam je, da so se bržčas zato vsi poskrili, ker so se bali njegovega aparata, ki bi razkril svetu njihovo umazanost, narodno hinavstvo in lažljivo požrtvovalnost.“ — „Slov. Listovci“, ki so bili na veselici navzoči, nam poročajo, da bi „Narod“ boljše storil, da je svojemu Röntgenu na veselici priporočil, fotografovati pijanost in oliko narodnih prvakov.

Veliki ljudje so v strahu otročji. Nadzorstvo nad defraudacijami je hotel upeljati ljubljanski župan Hribar, ko se je za časa njegovega nadzorstva v okrajni bolniški blagajni ljubljanski poverila največja svota. Ko je ljubljanski magistrat spoznal, da se pristašem narodne stranke ne more več ohraniti dobra kravica, naredil je sladak obraz in s sladkimi besedami je obljubil županu novemu načelniku Kregarju, da bode dal blagajni na razpolago oni način knjigovodstva, ki je upeljan v banki „Slaviji“. Dolgo časa je župan to obetal, kakor je že njegova navada. Sedaj se je pa nakrat po tolikih mesecih „premisli“ in mogočno je dejal: „Vse sem pripravil, pa nič ne dam, ker se je načelnik Kregar postavil na čelo protimagistratne agitacije za občinske volitve“. S to oblastno izjavo pa menda župan Hribar misli, da se bode

pripetila v okrajni bolniški blagajni taka defraudacija, kakor se je za njegovega nadzorstvo, ne pomisli pa, da on ni jedini agent na Kranjskem, ki bi znal knjigovodstvo, in da bode okrajna bolniška blagajna za novo knjigovodstva že drugod dobila potrebnih podatkov, ne da bi bila radi tega odvisna od te ali one osebe.

Tri dni v plamenu je bila 4. t. m. vas Goriče pri Postojini. Ob 1/2 8. uri zjutraj je pričelo goreti pri posestniku Stege, a so ogenj udušili, ob 4. uri je zopet pričelo goreti pri isti hiši in je hiša pogorela. Dne 5. t. m. je začelo goreti pri posestniku Bizjaku, dne 6. t. m. zjutraj sta goreli hiši Marjete Role in Ig. Petrovčiča. Hiši sta popolnoma pogoreli. Srah mej ljudstvom je bil grozen, razburjenje večje, nego ob potresu v Ljubljani. Več nočij ljudje niso zatisnili očesa. Nekega človeka, ki je sumljiv požigov, so orožniki aretovali.

Umesten nasvet prinaša „Popotnik“. Dopisnik predlaga, da bi se vse okrajne učiteljske knjižnice spojile v eno samo veliko kranjsko učiteljsko knjižnico. Ta knjižnica bi štela najmanj do 12.000 zvezkov in bi potem tudi kolikor toliko koristila prihodnji slovenski univerzi in učiteljskemu pedagogiju.

Shod dekanov ljubljanske škofije se je vršil pretekli torek v Ljubljani. O značaju družabnega gibanja je poročal kanonik Kalan, naglašujoč potrebo modrega dela pri delu za gospodarsko organizacijo. Predlagal je, naj se v semenišču bogoslovce točno pouči o družabnem gibanju. Zadruga naj se ustanavlja po dejanski potrebi, kar naj se dožene potom točnih informacij, v prvi vrsti od strani vodstva. V konsumnih društvih naj se ne toči žganje, omeji naj se pa tudi točenje vina na drobno, sploh naj se konsumna društva razširijo v gospodarske zadruga, katerim naj duhovnik stopa na čelo le takrat, če sposobnega lajka ni. — O nameravanem konviktu je govoril knezoškof ter je pokazal tudi dogotovljene načrte. Navzoči so načrtali pot, po kateri bo ta lepa misel postala dejanje. — O romanju v Jeruzalem je govoril kanonik Sušnik. Knezoškof je omenil, da je romanje Slovencev v Jeruzalem priporočal tudi cesarju, ki je rekel, da je to cerkveno in patrijotično delo. V Jeruzalemu so Slovencev stanovanja za mesec oktober že zagotovljena. Za romarje se bode izdala posebna knjižica. Ker je udeležencev treba 500, povabili se bodo na potovanje tudi Slovenci bližnjih škofij. — O češčenju božjega Srca Jezusovega je govoril prelat Flis. — Knezoškof je priporočal, naj bi se prihodnje leto vršil drugi katoliški shod v Ljubljani. Tej misli so vsi navzočni pritrdili ter se bode pričelo s potrebnimi pripravami. Knezoškof je dalje naznanil, da se bode vsako leto po beli nedelji vršil shod dekanov, kar naj bo priprava za škofijsko sinodo.

Še ni konca! Mestni svet tržaški je sklenil, pritožiti se na ministerstvo za notranje stvari proti naredbi namestništva, s katero se je uničil sklep mestnega sveta za razveljavljenje mandata Iv. Nabergoja. Stvar se bode zavlačevala toliko časa, dokler bode hotela vlada.

Na Spodnjem Štajarskem slovenske občine vlagajo prošnje za ustanovitev viničarske šole s slovenskim učnim jezikom v Ljutomeru. Jednak predlog je v dež. zboru štajarskem stavil dež. posl. dr. Rosina, a nemška večina se na te zahteve Slovencev ne bode ozirala.

Graškimi Slovincem je vlada po dolgem zavlačevanju vendar potrdila „Slovensko izobraževalno iz zabavno društvo“. Graški Slovenci bodo v častnem številu zastopani tudi na vse-slovenski delavski slavnosti.

Koroški Slovenec promoviran. Gosp. Fr. Eller je bil v Gradcu promoviran doktorjem prava.

Za ponemčenje koroških Slovencev je „Schulverein“ dal v slovenske kraje zadnje dni 4000 gld Slovenci, na pomoč „Družbi sv. Cirila in Metoda“ in „Naši straži“!

Deželni zbor kranjski. V seji dne 11. aprila so se oglasili poslanci Povše in tovariši za olajšavo pristojbin pri prepisih malih in srednjih posestev. — Poslanec Hribar in tovariši so predlagali ustanovitev deželnega zaklada za

melioracije in javna dela. — Potrebščina učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1899. znaša 36.536 gld., pokritje 13.818 gld., nedostatek je torej 22.718 gld. — Rešile so se razne prošnje. Zanimiva debata se je vršila o mirovni sodiščih L. 1897. je deželni zbor sklenil, naj deželni odbor pozove občine, da izreko o mirovni sodiščih svoje mnenje, da priredi potrebne tiskovine in poizve, kako so se po drugih kronovinah obnesla mirovna sodišča. Glavni del te naloge pa deželni odbor ni rešil, kar je kritikoval poslanec dr. Majaron. Predlagal je: Deželnemu odboru se naroča, da opozori občine na dotični deželni zakon glede mirovni sodišč in zahteva, naj izrekó svoje mnenje; dalje naj deželni odbor preskrbi potrebne tiskovine. — Posl. Višnikar je bil za „čakanje“. Dr. Tavčar je branil „leni“ deželni odbor. Končno je poslanec Povše predlagal v imenu upravnega odseka, naj se naprosi pravosodno ministerstvo, da izdela in državnemu zboru predloži potrebne premembe zakona glede mirovni sodišč. Novi zakon naj bi določal, da so povabila k poravnavam prisilna, da tirjatve do 300 gld. spadajo pred mirovna sodišča, da so vse razsodbe teh mirovni sodišč izvršilne in da so vse vloge in zapisniki kolkov prosti. — Poslanec dr. Schaffer nasvetuje, naj bi se denarna vrednost prepornih stvari pred mirovni sodišči znižala na 150 gld. Vsprejeti so bili vsi predlogi. — Deželni zbor je dalje pozval vlado, da izposluje zakon, po katerem naj bi se olajšave za prezidavo in nove stavbe v Ljubljani podaljšale do 23. junija 1905. — Deželnemu odboru se je odstopila peticija slovenskega učiteljskega društva, ki prosi za odpravo nekaterih pravnih nedostatkov glede službene dobe, petletnic in vojaških let. V odsek za pretresovanje vprašanja glede konsumnih društev so bili izvoljeni: Povše, Kalan, Pfeifer, Lenarčič, dr. Tavčar, Murnik, Schwegel, Luckmann, dr. Schaffer. — Včeraj je deželni zbor kranjski imel deveto sejo. Deželni zbor je rešil razne prošnje in razne proračune. Pri točki glede cest predlaga posl. Žitnik dve resoluciji glede podržavljenja deželne ceste od Kolcev pri Gor. Logatcu do Zg. Idrije in preložitve okrajne ceste od Turna pri Moravčah do Čateža pri Trebnjem. Obe resoluciji ste bili vsprejeti. — Deželnemu odboru se izročita v nadaljno poslovanje prošnji čebelarkega društva v Ljubljani za zakon proti razširjanju čebelne gnjilobe in raznih občin v Krškem okraju, da bi dežela meščansko šolo v Krškem prevzela v svojo oskrbo. — Za šolo na Grmu so znašali troški za 1897. leto 6612 gld. 83 1/2 kr., za gospodarstvo 8669 gld. 51 1/2 kr., skupaj toraj 15282 gld. 35 kr. — Troški za prisilno delavnico v Ljubljani so za l. 1897. znašali 101.788 gld. 88 1/2 kr. in so bili v primeri s pokritjem večji za 732 gld. 87 kr. Za tekoče leto se proračunava potrebščina na 100.098 gld., pokritje na 94.586 gld., in se kaže primanjkljaja 5512 gld. — Občinska cesta čez Lahovo na Ravnik se sprejme med okrajne ceste in občini Bloke se za popravo te ceste dovoli 500 gld. podpore. — Občinski pot, ki se med Brinjem in Studenim odcepi od okr. ceste na Bukovje in Gorenje v postojnskem okraju, se vsprejme med okrajne ceste. O prošnji V. Krašovca v Št. Petru, da bi se določbe občinskega zakona natančno spolnovala, se preide na dnevni red. — Prošnja posestnikov iz Jakovce v občini Vrabče za vodovod se izroči deželnemu odboru, da še letos po hidrotehniku dá izdelati načrt za vodovod. — Poslanec Pfeifer obširno utemeljuje predlog, naj bi država prepustila primerno svoto deželi kranjski od prebitkov osebne dohodninskega davka. — Blandini pl. Gariboldi se zviša miloščina na 80 gld. — Mariji Androjna, vdovi deželnega pomožnega uradnika, se dovoli po 10 gld. na mesec miloščine. — Elizabetini otroški bolnici v Ljubljani se dovoli za tri leta po 300 gld. podpore. — Prošnja vasi Leše pri Mošnjah za podporo za brizgalnico se odstopi deželnemu odboru v rešitev; prošnja posestnikov iz Starega Apna pri Vel. Lipljenih za znižanje troškov povodom delitve njih skupnega zemljišča se odkloni. — Frančiški Jalen, soprogi bivšega sek. sluga, se dovoli miloščine 8 gld. na mesec. — Prošnja župansteve ob Kamniški Bistrici za

uravnavo Bistrice se izroči deželnemu odboru z naročilom, da prej ko mogoče z vlado dožene obravnave glede uravnave. — Prošnja vaščanov davčnih občin Vodice, Bukovica in Repnje za združitev občine v dve občini se izroči dež. odboru v nadaljno poslovanje. — Letno poročilo o deželnih podporah in dež. dobroteljskih zavodih se brez ugovora vzame na znanje. — Prihodnja seja v torek.

„**Slavisches Echo**“. Organ für Politik, Volkswirtschaft, Wissenschaft und Kunst. Došla nam je prva številka tega lista. Urednik in izdajatelj novega lista je g. Fran Podgornik. List izhaja vsakega 1., 10. in 20. dne v mesecu in stane za vse leto 5 gld. za pol leta 2 gld. 50 nvč. in za četrt leta 1 gld. 25 nvč. Uredništvo in upravnništvo lista se nahajata na Dunaju, IX. Eisen-gasse, št. 13.

Nova učna knjiga. Ministerstvo je odobrilo knjigo „Slovenski pravopis“. Sestavil Fran Levec. Knjiga je izšla na Dunaju v c. kr. zalogi šolskih knjig 1899 in obsega v 8° 165 strani. Cena vezani knjigi je 50 nč., nevezani 45 nč. Dosedaj je še nismo dobili na ogled.

Iz Cerknice. Na cvetno nedeljo pokopali smo 29 let starega Josipa Werli. Mnogo ljudstva udeležilo se je za Cerknico res lepega pogreba. Pokojnik bil je svoje dni načelnik naše požarne brambe; vsled tega udeležila se je tudi ta korporativno pogreba. Naš novi načelnik je ud konsumnega društva in bil preje tudi lesni agent pri trgovcu Šerkotu, je moral radi svojega prepričanja, da je konsumno društvo res koristno, žrtvovati službo. Pozval je može požarne brambe k seji in jim naročil, da bodejo v uniformi svojega nekdanjega načelnika spremili k zadnjemu počitku. Toda kaj je storil Šerko iz zgolj osebne sovraštva do svojega nekdanjega uslužbenca? Vsem delavcem, ki so udje požarne brambe, prepovedal je, udeležiti se pogreba v uniformi. Če še spomnim, da je bil rajnik Šerkov prijatelj in somišljenik, se zopet v tem slučaju jasno kaže liberalna svoboda, ki jo oznanjata svojim privržencem dr. Janez in Schwegel. — Svojega brata zabodel je dne 2. t. m. znani pretepalec neoženjeni Jakob Hren iz Dolenjevasi z bajonetom v trebuh in mu prizadel 2 precej nevarni rani. Ranjeni je vojak in je prišel za velikonočne praznike na dopust. Ko je lansko leto s svojo ženo prišel iz Amerike, moral je precej v vojake. Ljudstvo je vsled tega dogodka jako razburjeno.

Društva.

Vabilo k zabavnemu večeru, katerega priredi „Katoliško društvo“ za mladeniče v Ljubljani v „Rokodelskem domu“, Komenskega ulice št. 10, v nedeljo, 16. aprila. Vspored: petje in igri „Zgubljena suknja“, „Oproščeni jetnik“. Prosta zabava. Pevske točke izvajajo iz prijaznosti orglarski učenci Cecilijskega društva. Vstopnina: Sedeži 1.—5. vrste 30 kr., sedeži 6.—10. vrste 20 kr., stojišča 10 kr. Preplačila v društvene namene se hvaležno sprejmo. Začetek ob 6. uri zvečer.

Iz Radovljice. V novi odbor pevskega in bralnega društva „Triglav“ v Radovljici so bili izvoljeni: Ljudevit Stiasny, predsednikom, Hugon Roblek, podpredsednikom, Ivan Vurnik blagajnikom, Josip Peharec, tajnikom ter Karol Bezeg, Vinko Hudovernik, Anton Resman in Alojzij Vengar odborniki.

Diletantje „Celjskega pevskega društva“ uprizore dne 16. aprila v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju burko „Čevljar baron“ s petjem in godbo v 3 dejanjih, poslovenil J. Alešovec. Iz posebne prijaznosti sodeluje slavni čitalniški orkester pod vodstvom gosp. A. Munde.

Razne stvari.

Sv. oče je dne 12 t. m. vsprejel v avdi-jenciji tržaškega škofa. Dne 10. t. m. je sv. oče imel daljši govor do kardinalov, kateri so mu prišli čestitat na ozdravljenju.

200 ljudskih stanovanj je sklenil zgraditi občinski svet, pa ne v Ljubljani, ampak v Strassburgu v Alzaciji. Povsod se ljudstvo vzbuja

in tudi v glavah birokratov se dani, da so začeli polagoma uvidevati potrebe ljudstva, samo našim ljubljanskim „naprednjakom“ ne gre kaj takega v glavo.

Srečno mesto. Mesto Sonnenberg v Krkonoših je gotovo najsrečneje. Pred kratkim je mestni zastop naznanil prebivalstvu, da za letos ne potrebuje nikakih doklad in da jih bo vrnil vsakemu, kdor jih je že naprej plačal, ker dohodki popolno pokrijejo vse stroške. Zanimivo pa je, da so lani napravili vodovod, ki stane občino 12.000 gld.

Ljubiteljem nemškega jezika! Finančni minister dr. Kaizl je obiskoval pretekle dni Dalmacijo s svojo soprogo in hčerko. Govoril je, kjer je bila priložnost, le hrvatski in češki. Gospa ministrovka je šla nekaj kupovat v prodajalno. Trgovec je začel z njo nemški govoriti, a gospa ni hotela nemški govoriti, ampak le hrvatski. Ministrova obitelj je povsod kazala, da se čuti Slovane in da se ne sramuje svojega slovanskega rodu in jezika. Koliko Slovencev bi se lahko od nje učilo!

Domovini na oltar. V Prostejovi je nedavno umrl plemenit rodoljub in ljudomil Karol Vojaček, zapustivši lepo imetje, od katerega je določil 80.000 gld. v dobrodelne namene. Sama „Ustredni Maticice šolska“ je prejela po pokojniku 46.000 gld., ostalo so dobila razna narodna društva.

Zidje otrovali duhovnika. Duhovnik Decovsky blizu Haliča v Galiciji, znani antisemit, ki je gledal pri vsaki priložnosti židovskim odeluhom na prste, je pred nekaj dnevi umrl nagle smrti. Ker se je mej tamošnjim prebivalstvom širila govorica, da so ga židje otrovali, preiskuje njegov drob krakovska klinika.

Učitelji na Češkem so imeli v Pragi preteklo nedeljo dva shoda: češkega in nemškega. Na nemškem shodu so politikovali ter je govoril tudi Wolf.

V češkem dež. zboru je 8. t. m. mej govorom prišlo poslancu Skardi tako slabo, da se je zgrudil. Takoj potem je poslanca Jando zadela kap. Razburjenje je bilo veliko. Dež. maršal je moral zaključiti sejo. Poslancema je skoro odleglo.

Klub čeških turistov v Pragi priredi letos od 3. do 22. maja izlet v Bosno, katerega se udeleži 50 članov, mej njimi praški župan dr. Podlipny. Izletniki pridejo menda tudi v Ljubljano.

Poletni dopust za delavce je uvedla tovarna za barve Kast & Ehinger v Feuerbachu na Württenberškem. Vsak delavec, ki je najmanj deset let pri tovarni v delu, dobi vsako poletje osem dnij dopusta. V tem času dobe delavci popolno plačo in povrh še 20 mark priboljška. Posnemanja vredna naredba omogočuje tovarniškimi delavcem vsaj nekaj dnij prebiti v čistem zraku in se nekoliko razvedriti.

Zasluzena kazen. Čehinja je kupila več blaga za obleko, a jedva je bila dobro na cesti, zapazila je, da ji je utrgal Žid pri meri četrta metra blaga. Ker ni hotel Žid vzeti blaga nazaj, prišla je vsa stvar pravici v roke, na kar je bil židovski slepar obsojen na 40 dnij težke ječe, poostrene z enkratnim postom na teden. Prav mu bilo!

Najnovije vesti.

Iz Škofje Loke se nam piše: Nedavno sem bil v neki tukajšnji gostilni, kjer je nekdo pripovedoval novico, katero je pobral iz „Slov. Naroda“, da slovenske hranilnice slabo stojijo in da pojdejo na kant. Može so se ustrašili. Nekdo je že rekel, da bo nesel denar v „Kranjsko hranilnico“. K sreči je bil navzoč tudi neki mož, ki je stvar pojasnil, da je namreč to raco poslal v svet le „poljanski doktor“ iz gole strankarske politike. Na tisoče ljudi bi bilo nesrečnih, ako bi se temu možu posrečilo, spraviti ob kredit naše denarne zavode. Škoduje pa našemu narodu že tako, ker ni povsod najti ljudi, ki bi razkrinkali hudobno sumničenje. Kaj takega more storiti le človek, ki je zmožen, bratiti se z renegatom Schwegelnom in glasovati za 6000 gld. podpore nemškemu gledališču iz našega deželnega

denarja. Za nemčurski predlog, da se dá Nemcem 6000 gld., je baje glasoval tudi naš poslanec Šubic, ki pač zasluži, da bi mu volilci poslali nezaupnico. Naši poslanci ne smejo biti podlaga tujčevi peti. Poglejmo, kaj delajo s Slovenci na Koroškem, Štajarskem in Primorskem! In mi naj sovragom hlapčujemo? Vi ljubljanski obrtniki, pazite, da Vas liberalni zmaj ne dobi v svoje žrelo, kakor hoče dobiti trgovce! Pokažite pri bodočih občinskih volitvah, da ste siti terorizma in izrabljanja Vaših žuljev v sebične namene liberalno-napredne stranke! Ljubljana bodi slovenska, a ne nemčurska in ne liberalna! Tako sodimo Ločani.

Umril je v Spodnji Hrušici pri Ljubljani gosp. Josip Korbar, župan dobrunjski, v 76. letu svoje dobe. Pokojnik bil je vrl sobojevnik dr. Janeza Bleiweisa.

Razstavo cerkvenih slik bode vsako leto prirejalo „Društvo za krščansko umetnost“ v Ljubljani.

Pouk na učiteljskih pripravnicah se bode preosnoval. Načrt dotičnega zakona je že v ministerstvu pripravljen.

Zadnji mraz okoli Trsta sadnemu drevju ni škodoval, okoli Ljubljane je pa posmodil vse zgodnje drevje, ki je bilo že odgnalo.

Rešen obtožbe je bil včeraj znani tržaški slovenski gostilničar „pri petelinu“ Anton Vodopivec, katerega so Lahi hoteli posaditi v luknjo zaradi zadnjih protilaških demonstracij v Trstu.

Za združeno gibanje se je oglasil štajarski deželni odbor. Predlaga deželnemu zboru, da podpira združeno gibanje ter ustanovi mesto gospodarskega strokovnjaka, ki naj vodi to gibanje. Slovenci bodo zahtevali, da se jim za Spodnji Štajar da slovenščine zmožen strokovnjak.

Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu, ki je nedavno priredilo velesijajen koncert v gledališču „Politeama Rosetti“, ne more dobiti nobenega tržaškega gledališča več za nobeno ceno. Zarota je popolna, ker se gospodujoča gospoda v Trstu boji pojavov slovanskega življenja. Društvo priredi dne 28. maja svojo veselico na vrtu družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu, a pesmi, ki so se jih pevci naučili za gledališče, niso primerne za vrt. Veliko je bilo stroškov in truda zastonj, a vrl tržaški slavci vstrajajo.

„Naš Dom“, zbirka povestij, pesmij in narodnega blaga, zanimivosti itd. Ravnokar je v založbi Drag. Hribarja v Celju izšel III. zvezek te zbirke. Obsega rusko povest „Vojna l. 2000.“ in poljsko povest „Doma in na tujem“. Knjižica obsega 153 strani, a velja samo 25 kr. po pošti 5 kr. več. Priporočamo jo.

Sv. oče je včeraj vsprejel v avdijenciji dunajskega župana dr. Luegerja.

Imenovanje. Dvornega svetnika, Slovenca Filipa Abrama, je cesar imenoval predsednikom najvišjega sodišča.

Deželni zbor goriški ima danes sejo.

„Proč od Rima!“ Proti tej agitaciji je izdal kardinal Gruscha pastirski list, v katerem pravi, da ima ta agitacija vir v političnem strankarstvu, da pa je vera vzvišena nad dnevna vprašanja. Jutri se bode na Moravskem čital v vseh cerkvah pastirski list, katerega je sklenila zadnja konferenca škofov. Na Dunaju se je osnoval odbor, ki bode vodil protiakcijo proti gibanju „Proč od Rima“. Kakor čujemo, je v Ljubljani 6 oseb prestopilo k protestantizmu.

Dunajski občinski svet bode izdelal nov načrt za volilno preosnovo, ker se sedanjemu upira vlada. Zastopstvo interesov se ohrani. Tako je včeraj sklenil dotični odsek.

Prvi maj. Železniški minister je ukazal, da morajo 1. maja vsi uslužbenci v službo. Prvi maj ni praznik. Pripravljajo se posebne odredbe, da se preprečijo demonstracije.

Novo ministerstvo je dobila Grška. Načeljuje ministerstvu Theotokis.

Darila.

Za „Našo stražo“: Filip Kandut v Šmihelu pri Pliberku letnino 50 kr. — Posojilnica v Šmihelu pri Pliberku pristopi kot ustanovnik k „Naši straži“: 5 gld.

Za Mutsko šolo: Vid Janžekovič, kapelan v Čadramljah 1 gld. 50 kr.

Listnica uredništva: Kranj: Za danes še nemože. — Praga: Kaj je s pripravami? — Cirknica: Insetar prepozno. Ali ga priobčimo prihodnjic? Stari trg pri Ložu: Za danes prepozno došlo.

„Narodna kavarna.“

Jutri v nedeljo

16. aprila 1899

vojaški koncert.

Začetek ob 8. uri. — Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi 82 (1—1)

z odličnim spoštovanjem

Fran Krapež.

„Naša straža“.

Hiša s kovačijo in vrtom na prodaj.

V večjem trgu na Slovenskem Štajarskem se bode v kratkem prodajala hiša s kovačijo in vrtom. Dobila se bo za okrog 3000 gld. — Hiša je v dobrem stanu, jez pa celo nov. Zraven kovačije bilo bi lahko postaviti tudi žago. Kdor bi bil volje to lepo posestvo po tako ugodni ceni kupiti, naj to naznani „Naši Straži“, ki bo v vsem potrebnem dalje posredovala.

Išče se posojilo

3000 gold.

po 5%, obresti proti sigurnemu zavarovanju na lepo ležečem hišnem prostoru. — Več se poizve pri uredništvu „Slov. Lista“. 50 (3—1)

K sezôni

priporočam svojo veliko izber otročjih vozičkov

po izdatno znižanih cenah.

garantirano pristna

žima za modroce

najceneje.

Zunanja naročila z naznanilom približne cene efektujejo se s povzetjem. (48 3—1)

M. Pakič, Ljubljana.

Cerkvena mizarska dela.

Podpisanec izdelujem zlasti **cerkvene klopi, spovednice, okna, vrata** in **klečalnike** po vzorcih in lastnem načrtu ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovem **izvrstno delo in nizke cene**. Ze desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu, Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi, pri Sv. Jurju pri Kranju in v novi cerkvi v Vodica, pa spovednica na Holmcu.

Ravno sedaj izdelavam **cerkvene klopi** za farno cerkev v Čemšenik. Postavljenje novih klopij v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,

43 (41—3)

pošta Domžale.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

21 (48-9)

Na vseslovensko
delavsko slavnost!

Gabr. Piccoli,
lekarnar „pri angelu“,
dvorni založnik
Nj. svetosti papeža Leona XIII.
v Ljubljani,
Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta
Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela
moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sred-
stvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se
Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me
je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo naj-
iskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas
uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno skatljico
tinkture za želodec z 12 terimi stekleničkami in jeden
lonček Glicerin Crème.

S spoštovanjem

Tomaž Dobek,

Pošljite mi s poštanim povzetjem pod spodaj sto-
ječim napisom 24 steklenič izvirne »želodčne esence“,
ki se rabi z najboljšim vspehom.

Jožef Černko, župnik,
Vuhred. — Štajarsko.

Pošljite mi s poštanim povzetjem 12 steklenic
Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsa-
kemu bolehnemu prav gorko priporočajo in skoraj
vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem

Ivana Vidas
pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja,
S. Domenica d' Albona, Istria.

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, še meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri
živčnih, srcnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc.
zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v
stotisočero rodovinah.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

25

prešano opeko za zid
navadno opeko za zid

ponujata

po izdatno znižanih cenah

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Ignacij Čamerik

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporoča se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška oerkvvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih

35 (10-7)

nagrobni spomenikov

preskrbljuje na željo cele rakve.

Priporoča se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posest-
nikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, katera točno, so-
lidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravlja obrise za cerkvena in stavbinska dela.

Najnovejše!

Grobnj okviri

Najnovejše!

istotako trdni, kakor kamen, po najnižjih cenah.

Obrtno naznanilo.

Usojam si uljudno naznaniti, da se od danes
naprej nahaja moje

**sobno, cerkveno in dekoracijsko
obrtovanje**

v Vegovih ulicah št. 8

pritlično.

(Poleg realke v Seemanovi hiši.)

Uljudno priporoča se naklonjenim naro-
čilom bilježim 37 (10-4)

z velespoštovanjem

J. Terdan,

sobni, napisni in dekoracijski slikar.

Urban Weber nasl.

Zalilog, pošta: Zelezniki.

Na prodaj je več tisoč centov
strešnih skalc (Dachschiefer)

iz lastnih škriolomov po jako nizkih cenah.

Prevzamem pokrivanje vsakovrstnih stavb,
kakor tudi cerkvâ in zvonikov.

Z odličnim spoštovanjem

Urban Weber nasl.

49 (3-1)